

Alt yüklenicilere aktarılan iş payının artması KOBİ'leri büyütüyor

SADIK PİYAIDE

Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı (TSKGV) Genel Müdür Vekili

Türkiye'deki savunma sanayiinin gelişiminde 1974 Kıbrıs Barış Harekati bir dönüm noktası oldu. Harekat sonrasında karşılaşılan silah ambargosunun olumsuz etkilerinin azaltılması maksadıyla savunma ihtiyaçlarının yerli imkanlarla karşılanmasının önemi kavrandı ve ulusal savunma sanayiinin ilk adımları bu dönemde atıldı.

1987 yılına gelindiğinde ise, milli savunma sanayii siyaseti doğrultusunda şirket benzeri alternatif kuruluş modelleri de değerlendirilerek incelemeler yapıldı. Bu doğrultuda Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) hiçbir kısıtlamaya tabi olmadan, savaş dahil istenilen yer ve zamanda sürekli destekleyebilmek ve stratejik imkan ve kabiliyet sağlamak üzere, ticari kaygıları öne çıkarmayan savunma sanayi şirketlerinin oluşturulması ve geliştirilmesi amaçlandı. Savunma sanayiinin genel kabul gören dinamikleri ve özellikleri de dikkate alınarak, Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı (TSKGV) 26 Eylül 1987 ta-

rihinde özel bir yapı olarak kuruldu. TSKGV, Türkiye Cumhuriyeti'nde özel bir yasayla kurulan ilk vakıf kurumunda.

Sektörde yerli katkı payının artırılması için çalışıyoruz

Vakfın kuruluş amacı, 'Milli harp sanayiinin geliştirilmesi, yeni harp sanayii dallarının kurulması, harp silah araç ve gereçlerinin satın alınarak, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin savaş gücünün artırılmasına katkıda bulunmak üzere milletin maddi ve manevi desteğini sağlamak' şeklinde belirlendi. Vakfın en üst yönetim organı Mütevelli Heyeti'dir. Milli Savunma Bakanı, Mütevelli Heyeti'nin ve vakfın başkanı konumunda. Mütevelli Heyeti ise Genelkurmay 2'nci Başkanı, Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Savunma Sanayii Müsteşarı'ndan oluşuyor. TSKGV, Vakıf Genel Müdürlüğü tarafından, Mütevelli Heyeti'nin verdiği yetki ile yönetiliyor. Halkın bağışları ile kurulan vakıf ve şirketle-

ri, Mütevelli Heyeti ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yanı sıra saydamlık ve kurumsallık açısından da bağımsız denetim şirketleri tarafından her yıl denetleniyor.

TSKGV, savunma sanayiinde kurduğu şirketleri geliştirerek, yeni savunma sanayi şirketleri kurarak, sektörde yerli katkı payının artırılması için faaliyetlerine devam ediyor. Vakıf, Kuruluş kanunu ve tabi olduğu mevzuat doğrultusunda; Mütevelli Heyeti'nin direktifleri ile ana sermayedarı olduğu şirketlerin gözetiminin yapılmasına ve yönlendirilmesine odaklanmış durumda. Bu kapsamda vakıf, beşer yıllık periyotlarda hazırladığı Stratejik Planı'nda belirlediği esaslar ve hedefler doğrultusunda şirketlerinin faaliyetlerini yıl içinde üçer aylık mali dönemlerde yakından takip ediyor. Böylece belirlenen hedeflerin gerçekleştirilme durumuna göre şirketlerinin performanslarını değerlendiriyor, gerekli yönlendirmede bulunarak gelişimlerini sağlıyor.

Vakfın 2012-2016 Stratejik Planı'nda verdiği hedefler doğrultusunda, TSKGV Bağlı Ortaklıkları (VBO) tarafından, özellikle bilgisayar destekli çekirdek teknolojilere sahip şirketlerin yanı sıra KOBİ niteliğinde alt yüklenicilere aktarılan iş paylarının artması, yerli sanayi ile KOBİ'lerin büyümesine katkı sağlıyor. Bağlı ortaklıklar, 2015 yılında yurtiçinde 2 bin 365 yerli alt yükleniciye 495 milyon dolar, 2016 yılında da 3 bin 332 yerli alt yükleniciye 1 milyar dolar ödeme yaptı.

%41
ORAN

VBO'NUN TÜRKİYE SAVUNMA SANAYİİ İHRACATINDAKİ PAYI

Bugün itibarıyla ASELSAN; öz-ğün ürünleri, elektronik, elektronik ticari ürünler, haberleşme, elektronik haberleşme, kritik imalatı ve Ar-Ge'si ile bir elektronik devi haline geldi. TUSAŞ, Türkiye'de havacılık, uydru ve uzay alanının öncüsü konumunda. Hava araçlarının kritik imalatı ve Ar-Ge'si konularında sektördeki liderliğini sürdürüyor. Roketsan; Türkiye'de roket-füze sistemlerinin ve hava savunma sistemlerinin tek tasarımcı ve üreticisi durumunda. Ayrıca balistik koruma merkezindeki imalat ve Ar-Ge'si ile yerli sanayi içinde güçlü bir konuma geldi. HAVELSAN, Türkiye'nin yazılım, bilişim, simülasyon ve sistem entegrasyon lideri oldu. İŞBİR; stratejik savunma ve kamu projelerine jeneratör ve alternatör temin eder duruma geldi. Savunma sanayii sistemleri için Türkiye'deki öz-ğün pil ve batarya bloğu üreten tek tesis olan Aspilsan, enerji depolama konusunda da sektördeki liderliğini sürdürüyor.

TSKGV Bağlı Ortaklıkları'nın KOBİ niteliğinde alt yükleniciler ile ekosistem oluşturarak, faaliyet göstermelerini hedefliyoruz. Bu sayede şirketlerin savunma sanayii alanında ana entegratör konularını sürdürerek, Ar-Ge ve yeniliğe daha fazla odaklanmalarını istiyoruz.

Vakıf, kuruluşundan bugüne kadar ulusal savunma sanayi alanında stratejik yatırımlar gerçekleştirdi ve gerçekleştirmeye devam ediyor. Bu kapsamda, gittikçe azalan savunma sanayiine ayrılan bütçe gelirleri de göz önüne alınarak TSKGV Bağlı Ortaklıkları'nın (VBO); savunma sanayiinde bilimsel bilgiyi ürüne dönüştürme yeteneği olan 'ulusal tasarım teknolojisi', tasarlanan ürünün teminini sağlayan 'ulusal üretim teknolojisi' ve her iki süreç için planlama ve kontrol çalışmalarını kapsayan 'ulusal yönetim teknolojisini' kazanmasını amaçlıyoruz. Böylece yurtiçinde, özellikle de, bilgisayar destekli çekirdek teknolojilere sahip şirketlerin yanı sıra KOBİ niteliğinde alt yükleniciler ile ekosistem oluşturarak, faaliyet göstermelerini hedefliyoruz. Bu sayede şirketlerin savunma sanayii alanında ana entegratör konularını sürdürerek, geleceğin teknolojilerine yönelik Ar-Ge ve yeniliğe daha fazla odaklanmalarını istiyoruz. Ayrıca, teknoloji olgunluk seviyelerini yükseltmeleri için gereken tedbirler alınmasını, özgün sistem, ürün ve çözümlerin sayılarının artırılmasını sağlıyoruz.

2016 yılında alt yüklenicilere daha fazla ağırlık verildi

Türkiye savunma sanayiinde VBO'nun payı incelendiğinde; 2016 yıl sonunda savunma sanayiinin net satışlarının yüzde 43'ü, yurtdışı satışların yüzde 41'i, Ar-Ge harcamalarının da yüzde 60'ının vakıf şirketlerince yapıldığı görülüyor. Savunma sanayiinde çalışan 35 bin personelin ise yüzde 40'ı şirketlerimizde çalışıyor. Vakıf, gerek elde edilen kaynakların

TSK projelerine aktarılması, gerekse şirketleri tarafından Türkiye savunma sanayiinin geliştirilmesi yoluyla ülke ekonomisine doğrudan ve dolaylı katkıda bulunuyor.

Projelerin uzun bir sürece yayılması işbirliğini gerekli hale getiriyor

Vakfın 2012-2016 Stratejik Planı'nda verdiği hedefler doğrultusunda, VBO tarafından, özelliklerle çekirdek teknolojilere sahip şirketlerin yanı sıra KOBİ niteliğinde alt yüklenicilere aktarılan iş paylarının artması, yerli sanayi ile KOBİ'lerin büyümesine katkı sağlıyor. Bu bağlamda VBO tarafından, 2015 yılında yurtiçinde 2 bin 365 yerli alt yükleniciye 495 milyon dolar ödeme yapılırken, 2016 yılında yurtiçinde 3 bin 332 yerli alt yükleniciye 1 milyar dolar ödeme yapıldı. Bu veriler,

sektörde alt yüklenicilere daha fazla ağırlık verildiğinin temel göstergelerinden biri.

Savunma projelerinin özellikleri itibarıyla uzun bir sürece yayılması, VBO'nun çeşitli araştırma kuruluşları ve üniversitelerin yanı sıra çok sayıda alt yüklenici firma ile birlikte ve yakın koordine içinde çalışmasını gerekli kılıyor. Alt yüklenici seçim ve yönetim fonksiyonunu da kurumsal bir şekilde yürüten VBO'nun alt yükleniciler konusunda odaklandığı temel konular ise şunlar: Alt yüklenici seçme, değerlendirme, tetkik ve yönetim süreçleri, ilgili yönergeler doğrultusunda şeffaf bir şekilde yürütülüyor. Yurtiçi alt yüklenici ve yan sanayi tabanının gelişmesi ve güçlenmesi için sürekli olarak alt yüklenicilere yönelik eğitimler gibi

faaliyetler de devam ediyor. Kurumsal web sayfalarında onaylı tedarikçi olunmasına yönelik kriterler paylaşılıyor ve başvurular alınıyor. Başvurulara gerekli koşulları sağlayan firmalar değerlendiriliyor. Olumlu değerlendirilen firmaların alt yüklenici olarak belirlenen kriterlere göre performansları periyodik şekilde ölçülüyor. Alt yüklenicilerin yönergelerde belirlenmiş kriterlere uygunluğu sürdürmemesi halinde tedarikçi zincirinden çıkarılıyor. VBO tarafından gerek yurtiçi, gerekse yurtdışı mevcut veya aday alt yükleniciler ile ortak akıl toplantıları düzenlenerek, koordinasyon artırılıyor. Bununla birlikte, TSKGV 2017-2021 Stratejik Planı'nda; 'Yurtiçinde geliştirilebilen sistemlerin tekrar geliştirilmemesi' ve 'Her firmanın kendi faaliyet alanında iş ekosistemi oluşturması' amacıyla belirlenen stratejik amaç, hedef ve faaliyetler doğrultusunda alt yüklenici kullanımına odaklanma süreci devam edecek.

TSKGV, bu yıla kadar 12 defa Avrasya buluşması olarak da isimlendirilen IDEF Uluslararası Savunma Sanayi Fuarı'nı (IDEF:International Defence Industry Fair) başarı ile organize etti. IDEF, gelinen noktada firma ve heyet katılım sayısını bakımından küresel ölçekte ilk beş savunma sanayii fuarı arasında yer alıyor. Halen bölgesindeki en büyük fuar organizasyonunu konumundaki IDEF'in 13'üncüsü, İstanbul'da TÜYAP Fuar ve Kongre Merkezinde 9-12 Mayıs 2017 tarihleri arasında gerçekleştiriyor. 30 yıldır Türkiye savunma sanayiinin temelini oluşturan vakıf, sektörün gelişmesi amacıyla faaliyetlerini şirketler topluluğu anlayışı içinde sürdürüyor.

TSKGV Bağlı Ortaklığı, son 10 yılda dokuz kat büyüdü

TSKGV Bağlı Ortaklığı'nın, daha verimli faaliyet göstermesine odaklanarak, dışa bağımlılığın azaltılması yönünde etkin rol oynayan grup şirketlerinin uluslararası alanda rekabet edebilecek düzeye erişmelerini de hedefliyoruz. Kuruluşumuzdan bu yana odaklandığımız söz konusu hedeflere bağlı olarak, son 10 yıl analiz edildiğinde; Türkiye ekonomisi Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'da üç kat büyürken, aynı dönemde; vakfın yedi kat, VBO'nun ise dokuz kat büyüdüğü görülüyor. İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından yapılan ve Türkiye'nin en büyük şirketlerini listeleyen sıralamada her VBO, bir yıl öncesine göre daha üst basamaklara çıktı. 2015 yılı 500 büyük şirket sıralamasında ASELSAN bir yıl öncesine göre 33'üncü sıradan 23'üncülüğe, TUSAŞ

50'nci sıradan 36'nci sıraya, ROKETSAN 128'inci sıradan 127'nci sıraya yükseldi. Türkiye'deki en büyük ihracatçı şirketlerini sıralayan Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) 1000 Büyük İhracatçı Listesi'ne göre de 2015 yılında ASELSAN 101'inci, TUSAŞ 23'üncü ve ROKETSAN 109'uncu sırada yer aldı. Her yıl dünyanın en büyük savunma sanayii şirketlerini belirleyen ve bu alanda en prestijli yayın organı kabul edilmektedir. Her yıl dünyanın en büyük savunma sanayii şirketlerini sıralayan ve bu alanda en prestijli yayın organı olarak kabul edilen Defense News'in çalışmasına göre ise 2014 yılında küresel ölçekte sektörde 62'inci sırada yer alan ASELSAN 2015 itibarıyla 58'inci sıraya yükseldi. TUSAŞ ise 78'inci sıradayken altı basamak yükselerek 72'inci sıraya çıktı.